

ZAAD &

VOER

MAGAZINE VOOR DE
KWALITEITSBEWUSTE VEEHOUDER
Uitgave 2023/2 ■ Vlaanderen, België

Vlinderbloemigen: de nieuwe stikstofleverancier

03

Volop kansen met vlinderbloemigen

06

Rotatieteelt met een toetje

08

NutriHerb: bij elke toepassing enthousiaste gebruikers

10

Luzerne: koningin onder de voedergewassen

VOORWOORD

Uitdagingen omarmen

Het beleid vanuit de Europese Commissie laat aan duidelijkheid niets te wensen over: de doelstellingen voor de waterkwaliteit moeten behaald worden. Voor veehouders en akkerbouwers betekent dat lagere bemestingsnormen.

De vraag is hoe je met deze nieuwe regels je melkveebedrijf gezond kunt houden. Onze visie? Grasland en vlinderbloemigen gaan een belangrijke bijdrage leveren bij de oplossing.

Gras bedekt de bodem het gehele jaar en voorkomt daarmee uitspoeling van nutriënten naar de diepere bodemlagen en het oppervlaktewater. Het voegt meer dan ieder ander gewas organische stof toe aan de bodem. Hoe dit precies zit vertellen onze grasspecialisten je in deze editie van de Zaad&Voer.

Maar we richten als Barenbrug onze pijlen óók op vlinderbloemigen. Met deze gewassen in je bouwplan ben je beter opgewassen tegen het wegvallen van de derogatie en weerbaarder tegen de klimaatverandering. Onder andere de nieuwe producten in onze Prota-lijn zijn het resultaat van onze focus op deze gewasgroep. Bovendien passen ze goed in de maatschappelijke trend naar meer biodiversiteit.

Om jou de beste grasoplossingen te bieden werken we wereldwijd samen met onze 22 onderzoeklocaties in alle klimaatzones. Hier selecteren we de beste genetica van grassen en vlinderbloemigen. Op onze Nederlandse research locatie zetten we kweekprogramma's op. Het doel? Deze gewassen toekomstbestendig maken voor ons eigen klimaat. Dit vormt de basis voor jullie en onze toekomst. Laten we vooral samen die uitdagingen aangaan.

Bastiaan en Frank
Barenbrug

Inhoudsopgave

- 3 Volop kansen met vlinderbloemigen
- 4 Goede verdeling drijfmest over percelen steeds crucialer
- 6 Rotatieteelt met een toetje
- 8 NutriHerb: bij elke toepassing enthousiaste gebruikers
- 10 Luzerne: koningin onder de voedergewassen
- 11 Stap voor stap verduurzamen

Zaad & Voer 2023/2

Mede mogelijk gemaakt door:

Tom Niehof

Internationaal productmanager voedergewassen

Mark Jan Vink

Technisch specialist voedergewassen

Will van Hoof

Tekstschrijver voor Zaad & Voer

Een uitgave van:

 BARENBRUG

Volop kansen met vlinderbloemigen

Wist je dat je met vlinderbloemigen vergelijkbare of hogere opbrengsten kunt halen met een lagere (kunst)mestgift? Vlinderbloemigen helpen je zo om de afbouw van derogatie op te vangen en sluiten ook aan bij de doelstellingen van het nieuwe GLB. Doe nog dit jaar je voordeel met deze stikstofbinders.

TEKST **Will van Hoof**

Nu mais door wetgeving niet langer dan drie jaar op het zelfde perceel geteeld mag worden, is het een ideaal moment om mais in rotatieteelt te telen met gras en grasklaver. Bijvoorbeeld met het toepassen van grasklaver als tussenteelt combineer je een hoge (eiwit)productie met het verbeteren van de bodemkwaliteit. Klaver slaat goed aan in een stikstofarme stoppel na mais, en mais heeft op zijn beurt een hogere opbrengst na een wisselteelt met grasklaver. Win-win dus.

“Klaver past bij het veranderende klimaat.”

Tussenteelt

Klavers passen ook in een tussenteelt met éénjarige grasmengsels. Met de mengsels uit onze Prota-lijn kun je in korte tijd je ruwvoerpositie flink verbeteren en een maximale hoeveelheid eiwit in je graskuil vastleggen. We hebben een mengsel met Italiaans raaigras in combinatie met inkarnaat klaver en voederwikke én een mengsel dat Italiaans raaigras combineert met inkarnaat klaver en Perzische klaver. Zoals je weet staat Italiaans raaigras garant voor een mega-hoge opbrengst. Ondertussen verbeteren de penwortels van de klavers de bodemstructuur en halen ze vocht en voedingsstoffen uit diepere grondlagen.

Een heel bijzonder mengsel is ProtaFix. Dit nieuwe Barenbrug-mengsel bevat vier

verschillende klavers (Perzische klaver, inkarnaat klaver, Alexandrijnse klaver en Balansa klaver). Binnen tien weken na zaaien heb je de eerste hoogwaardige eiwitsnede waarmee je krachtvoer kunt besparen. Dit klavermengsel kun je combineren met een grasmengsel naar eigen keuze. Omdat de

lange penwortels van klaver diep de grond in gaan, blijven de gewassen langer groen en zijn ze bestand tegen extreem weer met veel zon of juist veel regen. Ze passen dus bij het veranderende klimaat.

Blijvend grasland

Uiteraard kunnen klavers gezaaid worden in maaipercelen die als blijvend grasland zijn aangemerkt. Je bent dan verzekerd van een hoge ruwvoer- en eiwitopbrengst door de jaren heen. Dat geldt ook voor de teelt van luzerne. Met deze vlinderbloemige heb je de garantie van eiwit én structuur in je rantsoen. Luzerne is zeer geschikt als kuilvoer of hooi. Let wel op dat luzerne van een kalkrijke bodem houdt die niet te veel stikstof levert.

Ontdek je kansen

De mogelijkheden van vlinderbloemigen zijn talrijk. Ontdek nog dit jaar je kansen! Onze adviseurs helpen je daar graag bij. ■

Wim Bussink

Wegvallen derogatie: drijfmest vóór de zomer volledig toegediend

Goede verdeling drijfmest over percelen steeds crucialer

Welke gevolgen heeft het wegvallen van de derogatie voor de toediening van drijfmest? "In veel gevallen is de drijfmest dan al vóór de zomer volledig toegediend", zegt Wim Bussink van het Nutriënten Management Instituut. "Netjes bemesten en goed verdelen over de percelen is noodzakelijk."

REPORTAGE MET **Wim Bussink** □ TEKST **Will van Hoof**

De derogatie wordt afgebouwd richting 2026. Welke consequenties heeft dat voor de bemesting van grasland?

"In stappen gaan we terug naar 170 kg stikstof per hectare. Deze norm geldt nu al rondom Natura2000-gebieden en in drinkwatergebieden. Hier zien we dat bij een gemiddelde samenstelling van rundveedrijfmest, je nog onge-

veer 40 kuub mag uitrijden. Doe je aan weidegang, dan gaat hier nog eens 5 kuub per 750 uur beweiding van af. De conclusie is dus dat je niet veel mest meer overhoudt voor bemesting. Als je geen mestoverschot hebt en koeien veel laat weiden, bijvoorbeeld 2.500 uur per koe, zakt de mestgift terug naar gemiddeld 25 kuub per hectare.

Wat houdt dat in voor het bemestingsadvies?

"In veel gevallen is de drijfmest dan al vóór 1 juli volledig toegediend. Pas je beweiding toe, dan kun je je percelen één tot anderhalve keer bemesten. Houd je de koeien binnen en maaie alle percelen, dan kun je maximaal twee keer mest uitrijden. Om toch

de gewasopbrengst op het gewenste niveau te houden, wordt het dus nog belangrijker om de drijfmest te laten onderzoeken. Je moet weten hoeveel N, P en K er in de mest zit en de verhouding tussen het organische en minerale deel. Dan kun je alle nutriënten zo optimaal mogelijk over de percelen verdelen. Belangrijk is uiteraard ook dat je de mest heel netjes toedient.”

Hoe doe je dat in de praktijk?

“In veel gevallen bemest je voor de eerste snede 25 tot 30 kuub per hectare. Vroeg toegediende mest heeft namelijk de hoogste stikstofwerking. Na de eerste snede dien je de mest zoveel mogelijk toe aan maaipercelen en bij voorkeur op de percelen met de laagste fosfaattoestand. Bij veel weidegang is de mest na de eerste snede op. Eventueel kun je maisland minder mest geven, bijvoorbeeld 30 kuub per hectare bij een goed geslaagd vanggewas en rijenbemesting

met ongeveer 30 kg N per hectare. De drijfmest die je uitspaart, kan dan ook naar het grasland.”

Van deze consequenties zullen veel melkveehouders schrikken?

“Je moet zorgvuldig met de beschikbare mest omgaan en op een goede manier toedienen; netjes in de sleuf bij zodenbemesting en in smalle banen bij sleepvoetbemesting. In het voorjaar is dat meestal geen probleem. Als de draagkracht goed is, kan de mest al vroeg op het land. In de zomer ligt dat

"Als je van juli tot aan maart geen mest uitrijdt, heb je minimaal voor negen maanden mestopslag nodig."

anders. Door droogte kan de grond hard zijn en is de mest moeilijker in de grond te brengen. Mest komt boven de sleuf uit en ligt op het gras. Dit betekent een lagere grasopbrengst door besmeuring maar ook een hogere ammoniakemissie, ofwel verlies aan stikstof. Pas daarom de mestgift aan de omstandigheden aan. Dit betekent onder droge omstandigheden maximaal 15 tot 20 kuub rundveedrijfmest per hectare of de bemesting uitstellen.”

Zijn alle toedieningstechnieken geschikt?

“Meest gebruikt zijn zodenbemesters. Boeren op veen en klei gebruiken de sleepvoetmachine waarbij de mest 50

procent verdund wordt met water. Met alle machines kun je een goed resultaat bereiken, maar het vraagt wel aandacht van de chauffeur, aandacht voor de machine én een op de machine en omstandigheden afgestemde mestgift. Zeker als we teruggaan naar 170 kg stikstof per hectare moet het toedienen van mest nauwkeurig gebeuren. Dat geldt trouwens ook voor het strooien van kunstmest. Doe dat netjes en maak gebruik van een kantenstrooier.”

Heeft het wegvallen van de derogatie nog andere gevolgen?

“Als je van juli tot aan maart geen mest uitrijdt, heb je minimaal voor negen maanden mestopslag nodig. Daarnaast komt er vanaf 2025 nog een korting op de stikstofgebruiksnorm van 20 procent voor gebieden die aangemerkt zijn als ‘nutriëntverontreinigd’. Bij nog minder stikstof daalt het eiwitgehalte in het gras. Dan moet je kijken hoe je dat oplost. Naast handhaven van je grasareaal en oogsten van lichtere snedes kun je bijvoorbeeld grasklaver of echte eiwitgewassen telen zoals luzerne, veldbonen of erwten. Dat vraagt om vakmanschap. Samenwerking met een akkerbouwer of een loonwerker is dan aan te bevelen. Zij kunnen met kennis en hun apparatuur een optimale opbrengst realiseren.” ■

Wim Bussink van Nutriënten Management Instituut in Wageningen is lid van de Commissie Bemesting Grasland en Voedergewassen, een initiatief van LTO-Nederland dat gefinancierd wordt door ZuivelNL. Deze commissie maakt onafhankelijke bemestingsadviezen voor melkveehouders.

Gerwin van Ramshorst

Rotatieteelt met een toetje

Drie jaar gras, één jaar mais en één jaar aardappelen. Dat is de rotatieteelt die Maatschap van Ramshorst uit Zeewolde toepast op de huiskavel van 40 hectare. Het resultaat: hoge opbrengsten en een maximale bodemvruchtbaarheid. In 2022 deden ze ook ervaring op met het eenjarige mengsel ProtaSprint om het ruwvoertekort op te lossen. "Een toppertje", concludeert Gerwin van Ramshorst.

TEKST **Mark Jan Vink**

Economie en duurzaamheid zijn twee belangrijke pijlers onder de melkveehouderij van de Flevolandse. Op 55 hectare houden ze 120 melkkoeien met het bijbehorend jongvee. Hun akkers met zeelei willen ze graag zo vruchtbaar mogelijk houden zodat de opbrengsten maximaal zijn. Op de huiskavel van 40 hectare doen de melkveehouders daarom aan rotatieteelt. Elke jaar wordt er 8 hectare gras omgeploegd voor de teelt van mais. Na de mais komen er op deze hectaren - via grondruil - aardappelen te staan van een akkerbouwer uit de buurt.

Het is een ideale combinatie, vindt Gerwin van Ramshorst. "Met drie jaar gras halen we superhoge opbrengsten. Mais na gras doet het altijd goed. Dat geeft heel veel tonnen. Na mais is aardappelen een goed gewas. Als je aardappelen na gras teelt, geeft dat op de zeelei harde ruggen die moeilijk te rooien zijn. Een tussenteelt van mais lost dit op." Door na de aardappelen weer drie jaar gras te telen, wordt het organische stofgehalte van de bodem aangevuld. "We zitten op 6 procent. Dat is op deze zeelei goed. Er zit een mooie structuur in de grond."

Geen ruwvoertekort

Vorig jaar hebben de melkveehouders ook ervaring opgedaan met ProtaSprint. Dit eenjarig mengsel combineert Italiaans raaigras met inkarnaatklaver en voederwikke. Het kan tot begin september gezaaid worden en levert dan binnen tien weken een eerste snede. Gerwin: "Door droogte hadden we minder ruwvoer. We wilden onze ruwvoerpositie veiligstellen met een gewas dat in korte tijd een hoge opbrengst realiseert. ProtaSprint is hiervoor ideaal." Begin september 2022 is het mengsel gezaaid en acht weken later, eind oktober, geoogst.

"Zonder bemesting haalden we 2,5 ton droge stof per hectare met 1.000 VEM en 240 eiwit", zegt Gerwin. "Als je een paar weken eerder kunt zaaien, bijvoorbeeld na tarwe of tulpen, dan haal je 3,5 ton. Het is een ideale manier om de ruwvoerpositie op niveau te brengen." Een week na het zaaien kwam het gras en de voederwikke al mooi naar boven, daarna zag Gerwin de klavers opkomen. "Het mooie is dat voederwikke een vlinderbloemige is die meteen stikstof uit de lucht vastlegt in de bodem. De andere planten profiteren hiervan", ervaart Gerwin. Voederwikke ontwikkelt zich ook snel in de breedte, waardoor het veld snel dichtgroeit en onkruid geen kans krijgt.

Halve liter melk meer

In vergelijking met standaard Italiaans raaigras levert ProtaSprint 11 procent meer droge stof. De melkveehouders hebben het gras/wikke/klavermengsel in balen laten persen en meteen gevoerd aan de melkkoeien. De melkgift schoot met een halve liter per koe per dag omhoog. Gerwin: "Dat was een mooie bijkomstigheid. Doordat ik geen duur ruwvoer aan heb hoeven kopen, is het een rendabele investering." Terugkijkend is de keuze van Gerwin voor ProtaSprint een goede geweest, of in zijn eigen woorden: "een toppertje". ■

ProtaSprint

TOEPASSING

Italiaans raaigras 35%

Voederwikke 35%

Inkarnaat klaver 30%

Inzaaihoeveelheid

40 kg/ha

Zaaiperiode

april tot half september

ProtaPlus

TOEPASSING

Italiaans raaigras 60%

(diplo/tetra)

Inkarnaat klaver 30%

Perzische klaver 10%

Inzaaihoeveelheid

30 kg/ha

Zaaiperiode

april tot half september

ProtaFix

TOEPASSING

Inkarnaat klaver 40%

Perzische klaver 30%

Alexandrijnse klaver 20%

Balansa klaver 10%

Inzaaihoeveelheid

10-15 kg/ha + zelf nog gras of graan toevoegen

Zaaiperiode

april tot half september

ProtaSprint®: eiwitrijk ruwvoer en bodemverbetering

ProtaSprint is een eenjarig mengsel dat bestaat uit een unieke combinatie van Italiaans raaigras, inkarnaatklaver en voederwikke. Zonder extra stikstofinput produceert het gewas gedurende twee snedes een giga hoge eiwitopbrengst.

Of het nu droge zandgrond of zware rivierklei is; ProtaSprint gedijt op verschillende bodemsoorten. Met ProtaSprint produceer je 11 procent meer droge stof in vergelijking met Italiaans raaigras. Een uitstekende oplossing in tijden van schaarste aan ruwvoer.

ProtaPlus®: optimaliseer je opbrengst

ProtaPlus is een combinatie van snelgroeende klavers en hoogwaardige eenjarige grasrassen. De klavers geven een hoog eiwitgehalte en dragen bij aan de stikstofbinding in de bodem, wat de vruchtbaarheid en structuur ten goede komt.

Als je snel extra ruwvoer nodig hebt, is ProtaPlus een uitstekende keuze. Het kan worden gezaaid tussen twee teelten voor een periode van zes tot twaalf maanden. Dit maakt het gewas zeer geschikt als tussenteelt bij een naburige akkerbouwer.

ProtaFix®: Snel extra eiwitrijk ruwvoer

Dit mengsel van vier eenjarige klaversoorten kun je combineren met een gras- of graanmengsel en verhouding naar eigen smaak. Een ding is zeker: het levert je snel veel extra eiwitrijk ruwvoer.

Als je een perceel hebt dat rouleert met maïs of andere akkerbouwgewassen, kun je het combineren met Tetragreen of Tornado 2. Voor blijvend grasland biedt ProtaFix extra stikstof voor een goede start van het gewas en extra ruwvoer in het eerste jaar. ■

NutriHerb: bij elke toepassing enthousiaste gebruikers

Maaien, weiden of zomerstalvoeding: NutriHerb heeft bij alle mogelijke toepassingen zeer enthousiaste gebruikers.

REPOTAGE MET **Jacob Op de Hoek, Jelle de Vries en Dirk van Doesburg**

TEKST **Will van Hoof**

■ **Jacob Op de Hoek**

NutriHerb voor maaiweides 'Vorig jaar zijn er vijf hele mooie snedes vanaf gekomen.'

Op pachtgrond van een plaatselijke stichting heeft Maatschap Op de Hoek in april vorig jaar 6 hectare NutriHerb gezaaid. Jacob Op de Hoek is zeer in zijn nopjes met dit maaiperceel op 3 kilometer van de boerderij. "Vorig jaar zijn er vijf hele mooie snedes vanaf gekomen. De laatste hebben we eind oktober gemaaid. Dit jaar hebben we ook weer een fantastische eerste snede geoogst."

Veehouders in de omgeving konden via inschrijving het perceel pachten. Naast de prijs was het teeltplan doorslaggevend om het perceel toegewezen te krijgen. Jacob: "Wij hebben gekozen voor het zaaien van NutriHerb in combinatie met het strooien van minder kunstmest en een beheerplan voor weidevogels." Het plan viel in goede aarde want de helft van de beschikbare hectaren werd aan Maatschap Op de Hoek uit Tjergaast (Fr) gegund.

NutriHerb is een mengsel van rode klaver, witte klaver, esparcette, rolklaver, cichorei, karwij, smalle weegbree en luzerne in combinatie met gras. Dit kruidenrijk grasland stimuleert de biodiversiteit. Daarnaast halen de klavers, esparcette en luzerne stikstof uit de lucht dat beschikbaar komt voor de andere planten in de weide. Hierdoor kan het kruidenrijk grasland met weinig kunstmest toe.

Het valt Jacob op hoe snel de kruiden weer zichtbaar zijn na het maaien. "Een week later zie je de kruiden vanaf de weg alweer boven het gras uit komen."

Hij pleit voor voldoende kennisverspreiding over de teelt van kruidenrijk grasland: "Het is nieuw en je wilt dat de kruiden in de weide blijven zodat je er langdurig je voordeel mee kunt doen. Als dat lukt, is het echt van toegevoegde waarde!"

■ Jelle de Vries

NutriHerb voor
zomerstalvoeding
**'Koeien nemen het
zeer goed op'**

Eind 2021 heeft Jelle de Vries 2 hectare NutriHerb gezaaid. De reden: eens kijken of het wat is voor zomerstalvoeding. Het bevat hem uitstekend. Dit jaar heeft hij nog eens 4 hectare bijgezaaid: "Het is een mooi product voor de koeien: het is fris, er zit variatie in, het is wat groffer. Ze nemen het echt heel goed op." Overdag weiden de koeien op een traditioneel grasland. 's Avonds krijgen ze NutriHerb en mais apart aan het voerhek.

De melkveehouder uit het Groningse Opende heeft ervoor gekozen om het kruidenmengsel te combineren met zachtbladig rietzwenk. Dit gras wortelt diep, tot meer dan 1 meter. "Je ziet het direct aan de percelen. Bij droogte blijven ze veel langer groen." Ook in het

najaar groeit dit kruidenrijk grasland lang door. Vorig seizoen heeft hij eind oktober nog een volwaardige grassnede geoogst.

Wat betreft bemesting start Jelle met een kleine stikstofgift in het voorjaar. Daarna brengt hij alleen nog drijfmest op het land. "Dankzij de klavers, esparcette en luzerne die stikstof uit de lucht vastleggen." Nu, in het tweede jaar, staan de kruiden er nog steeds mooi bij. Het mooiste vindt de melkveehouder hoe de percelen zich herstellen na het maaien. "Opeens komen de kruiden er weer door. Dat is prachtig om te zien."

■ Dirk van Doesburg

NutriHerb voor beweiding
**'Hoge opbrengsten
en een goed verhaal'**

Dirk van Doesburg heeft in Culemborg een kaasboerderij. Hij kijkt daardoor net even anders naar zijn bedrijf dan

veel andere boeren: "Eigenlijk vertellen de klanten in onze winkel welke kant we met ons bedrijf op moeten." De melkveehouder merkt dat zij gevoelig zijn voor onderwerpen als biodiversiteit, minder kunstmest en de smaak van kaas. "Ik zie daarom NutriHerb als een dubbeldoelmengsel: de koeien eten het graag, je hebt toch een hoge opbrengst en ook nog eens een goed verhaal naar klanten."

Dirk heeft nu voor het tweede jaar NutriHerb op 3,5 hectare. De kruiden combineert hij met Engels raagras. Het mengsel is gezaaid in een uiterwaarde van 15 hectare. De overige 11,5 hectare is ingezaaid met een standaard weidemengsel. "s Ochtends lopen de koeien eerst naar het kruidenrijke gedeelte. Pas later op de dag gaan ze naar het gewone gras. Dat zegt mij genoeg. De koeien laten zien of ik het goed doe."

Dirk is dit tweede seizoen nog enthousiaster dan het eerste seizoen: "Ik zie nu meer kruiden. Waar het eerste jaar het Engels raagras wat overheerste, komen nu de kruiden heel mooi door." Voor eind dit jaar heeft hij al een nieuw perceel van 10 hectare op het oog dat hij volledig met NutriHerb gaat inzaaien. "Als je kijkt naar de toekomst is dit toch de kant die we op gaan. Zo kun je op een normale manier blijven boeren en toch duurzaam bezig zijn."

De melkveehouder annex kaasmaker is sinds dit jaar volledig gestopt met het voeren van mais aan zijn honderdtwintig koeien. Het komt de kwaliteit van de kaas ten goede die hierdoor minder droog is. Ook in zo'n volledig grasrantsoen is NutriHerb een uitkomst: het geeft structuur en je hoeft minder snel te maaien. De tijd van superintensieve grasteelt is voorbij. NutriHerb is een perfecte aanvulling." ■

Luzerne: koningin onder de voedergewassen

Luzerne, ook wel bekend als alfalfa, kan je helpen om met een extreem lage stikstofgift een zeer eiwitrijk gewas te produceren. Niet voor niets noemen we luzerne de koningin onder de voedergewassen.

TEKST Harmen van der Sluis

Luzerne behoort tot de familie van vlinderbloemigen, net als klaver. Het heeft de unieke eigenschap dat het in staat is om in samenwerking met rhizobium-bacteriën stikstof uit de lucht te binden en om te zetten in een vorm die de plant kan gebruiken voor zijn groei. Dit betekent dat luzerne in zijn eigen stikstofbehoefte kan voorzien, waardoor jij minder kunstmest hoeft te strooien. Bovendien wordt de stikstof die in de plant en wortel is vastgelegd - na afsterven van het gewas - vrijgegeven aan de bodem, waardoor het beschikbaar is voor volggewassen.

Hoog eiwitgehalte

Luzerne staat bekend om zijn hoge eiwitgehalte, dat varieert tussen de 18 en 22 procent. Dit maakt het gewas zeer geschikt als voedergewas voor jouw melkkoeien, omdat het een waardevolle bijdrage levert aan de eiwitbehoefte van je dieren. Luzerne combineert het hoge eiwitgehalte met een opbrengst tussen de 10 en 12 ton droge stof per jaar. Het gewas is daarom een waardevolle aanvulling op het rantsoen.

Verbetering bodemkwaliteit

Het wortelstelsel van luzerne is indrukwekkend en gaat tot wel 6 meter diep. Dit heeft verschillende voordelen voor de bodem. Ten eerste draagt het bij aan een betere bodemstructuur, vooral in diepere lagen, vanwege de penwortel die de grond doordringt. Ten tweede heeft luzerne een hoge C/N-verhouding waardoor de organische stof uit het wortelstelsel langzaam vrijkomt in de bodem. Dit

draagt bij aan een langdurige verbetering van het organische stofgehalte. Het verbetert de bodemvruchtbaarheid en kan de opbrengst van volggewassen verhogen.

Makkelijke teelt

In tegenstelling tot sommige andere gewassen is luzerne voor veehouders aantrekkelijk omdat het op dezelfde manier kan worden geteeld en geoogst als gras. Veehouders kunnen luzerne zelf maaien en harken. Luzerne kan ook ingekuild worden. Dit betekent dat er geen grote investeringen nodig zijn in machines of loonwerk, wat de teelt toegankelijker maakt. Wel is het verstandig om luzerne zo fijn mogelijk te

YELLOW JACKET® NITROGENERATOR

Het is van tevoren niet bekend of er voldoende goede rhizobium-bacteriën in de bodem aanwezig zijn. Daarom worden alle luzernezaden behandeld met Yellow Jacket Nitrogenerator. Rhizobiumbacteriën vangen al bij de beginontwikkeling stikstof waarvan de plant direct gebruik van maakt. Dat resulteert in een betere vestiging, een vitaler gewas en een hogere opbrengst in de eerste snedes.

Stap voor stap verduurzamen

laten hakselen en hierbij een inkuilmiddel (Bonsilage Forte) toe te dienen op basis van melkzuur-bacteriën. Luzerne is namelijk eiwitrijk en dus suikerarm waardoor het moeilijker conserveert.

De verschillen met gras

Hoewel luzerne uitstekend past in een bouwplan met grasland, wijkt de teelt op sommige punten af. Denk hierbij aan:

- Luzerne is kali-minnend. Met name op zandgrond is het advies om extra kali toe te voegen.
- Luzerne is gevoeliger dan gras voor de nawerking van herbicides van voorgewassen.
- Luzerne mag je niet lager maaien dan 8 cm.
- Luzerne niet maaien in september voor de opbouw van winterreserves. In oktober kan de laatste snede gemaaid worden.

Mengsel voor stabiel groeiseizoen

Om de teelt van luzerne makkelijker te maken hebben we een luzerne mengsel ontwikkeld, namelijk Alfa Comfort. Dit mengsel bestaat uit twee types luzerne met een andere groeiactiviteit. Dit geeft stabiliteit in het groeiseizoen. Het voordeel hiervan is dat je luzerne dezelfde maai interval heeft als je grasland. ■

STIKSTOFBINDEND GEWAS VOOR EXTRA TOESLAG

Luzerne is een voedergewas dat wereldwijd geteeld wordt. In belangrijke teeltlanden zoals Australië en Amerika is luzerne naast mais het belangrijkste voedergewas voor melkvee. Mais wordt geteeld voor energie, luzerne voor eiwit. Toch is de teelt in België beperkt. Met de komst van het nieuwe GLB kan hier verandering in komen omdat de luzerneteelt via de ECO-regeling of de Agromilieuklimaatmaatregel (AMKM) ook een mogelijkheid biedt.

Scan de QR-code voor de Luzerne teelthandleiding.

Mijn vrouw en ik gaan ons huis in het buitengebied verduurzamen. Maar waar begin je? Bij de vloer, de muren of toch het dak? Gaan we voor zonnepanelen? Je ziet door de bomen het bos niet meer. Onze strategie is: neem kleine stapjes. Niet alles hoeft tegelijk. Daarnaast laten we ons goed informeren over voor- en nadelen van de aanpassingen. Ook kijken we naar financiële voordelen op lange termijn en de impact van onze keuzes op het milieu.

Eigenlijk geldt voor jou als veehouder hetzelfde. Je zoekt naar oplossingen voor een zo duurzaam mogelijke bedrijfsvoering. Maar wat pak je wanneer aan? Welke bronnen raadpleeg je en welke argumenten zijn doorslaggevend?

Een vrij eenvoudig te nemen stap is het aanpakken van je inkuilverliezen door het inzetten van een inkuilmiddel. Hiermee verminder je je aankoop van eiwitrijke producten. Of zaai een perceel in met een biodivers mengsel. Soms is een aanpassing minder ingrijpend dan je denkt. Kleine stap, grote winst.

Wij zijn blij dat we uiteindelijk besloten hebben om bij het dak te beginnen. Volgend jaar kijken we wel weer verder. We zijn in ieder geval begonnen. Eigenlijk is dat is de belangrijkste stap die je kan nemen: de eerste. Wanneer begin jij?

Mark Jan Vink

Technisch Specialist Voeder

BARENBRUG BELGIUM
UILENSTRAAT 155A
9100 SINT-NIKLAAS

PB-PP | B-53
BELGIE(N)-BE

Wij gaan óók voor biologisch

We begrijpen dat biologische melkveehouders óók goede grasoplossingen nodig hebben. Daarom hebben we een compleet assortiment van biologische weidemengsels en vlinderbloemigen.

Als biologische veehouder kun je bij ons rekenen op de kwaliteit die je van Barenbrug gewend bent. Onze mengsels zijn 100% biologisch en SKAL gecertificeerd. Bovendien bevatten ze standaard klaver, wat perfect past binnen een biologische bedrijfsvoering.

Onze **Topgraze EKO** is ideaal voor al je graslandpercelen die voornamelijk gebruikt worden voor beweiding van je koeien. Het biedt smakelijk gras waarvan ze veel opnemen.

Met **Vital EKO** kun je rekenen op een hoge grasproductie, wat je de zekerheid geeft van voldoende ruwvoorraad. Dit is mede te danken aan NutriFibre, dé grastechnologie op basis van zachtbladig rietwenkgras.

En als je te maken hebt met koude en natte graslandpercelen die wat extra aandacht vragen, is ons robuuste mengsel **Kombi EKO** de juiste keuze.

Bij Barenbrug staan we klaar om je te ondersteunen met hoogwaardige biologische grasoplossingen die passen bij jouw specifieke behoeften. We kijken ernaar uit om je te helpen bij het realiseren van succes op jouw biologische boerderij.

 BARENBRUG

Make Life Beautiful

